

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ผ้าไหมเป็นผลิตภัณฑ์ผ้าที่มีความสวยงามและได้รับความนิยมจากคนไทยมาแต่อดีต โดยจะเห็นได้จากการแต่งกายในพิธีสำคัญ ๆ ของวิถีชีวิตคนไทยที่จะต้องนำเอาผ้าไหมมาเป็นส่วนหนึ่งของพิธี เช่น พิธีมงคลสมรสของคนไทยที่ต้องใช้ผ้าไหมตัดเย็บชุดแต่งงานเพื่อแสดงถึงความสำคัญ ความภูมิฐานของพิธี แม้แต่แขกที่มาร่วมพิธีก็นิยมให้เกียรติด้วยการแต่งชุดผ้าไหมไปร่วมในพิธีสำคัญของเจ้าบ่าวเจ้าสาวด้วยเช่นกัน มิใช่เพียงแต่พิธีมงคลสมรสเท่านั้นที่ผ้าไหมเข้าไปมีส่วนร่วมแต่ถือได้ว่าผ้าไหมได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของพิธีสำคัญ ๆ อื่นด้วยเนื่องจากคนไทยให้ความสำคัญกับประเพณีการแต่งกายที่สวยงาม ภูมิฐานตลอดชีวิต ถึงแม้ว่าในช่วงหนึ่งประเทศไทยจะได้รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมส่วนหนึ่งมาจากชาติตะวันตกทำให้ประเพณีการแต่งกายของคนไทยเปลี่ยนแปลงไปบ้างแต่การให้ความสำคัญกับผ้าไหมไม่ได้เลือนหายไปจากความนิยมของวัฒนธรรมไทยเลย

ปัจจุบันผ้าไหมกลับยิ่งได้รับความนิยมมากขึ้นเห็นได้จากการส่งเสริมให้ผ้าไหมได้รับการออกแบบรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้นและก็ได้เป็นเพียงด้านการแต่งกายเท่านั้นแต่กลับขยายวงกว้างไปสู่ส่วนประกอบอื่นๆของวิถีชีวิตคนไทยมากยิ่งขึ้นด้วยเช่น ของใช้ ของตกแต่งบ้าน ของชำร่วย ของที่ระลึก และที่สำคัญไปกว่านั้นก็คือความนิยมที่เกิดขึ้นมิได้เกิดขึ้นเฉพาะกับคนไทยเท่านั้นแต่เกิดขึ้นกับคนต่างชาติที่มีโอกาสได้สัมผัสกับผ้าไหมไทยด้วย

ผ้าไหมถือเป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้รับความนิยมจากคนไทยและชาวต่างชาติที่มาเยี่ยมเยือน เนื่องจากผ้าไหมไทยของเราในวันนี้ มีทั้งความงามและความปราณีตและราคาที่ย่อมเยา ซึ่งพอจะสรุปได้เป็นลักษณะของผ้าไหมไทยได้คือ

1. การมองในลักษณะภายนอกคือ ผ้าไหมไทยนั้นเมื่อมองแล้วจะมีความเป็นประกาย มีความตรึงใจ และทำให้หลงใหลในสีสันอันงดงามและดูภูมิฐานเมื่อมีไว้ครอบครอง
2. การมองในลักษณะของความมีคุณค่าของผ้าไหมที่เป็นผลิตภัณฑ์บรรจุสิ่งที่มีคุณค่า ทำให้มีความรู้สึกมีความสุข ความภูมิใจ ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผ้าไหมกลายมาเป็นผลิต

ภัณฑ์ที่ได้รับการยอมรับจากทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภคที่จะเลือกนำมาทำเป็นผลิตภัณฑ์หลากหลายรูปแบบเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ผลิตและผู้บริโภคและนำไปสู่การสร้างรายได้ของคนไทยโดยเฉพาะประชาชนชาวเชียงใหม่

ตาราง 1.1 ผลิตภัณฑ์จังหวัดตามราคาประจำปีจำแนกตามสาขาการผลิต พ.ศ 2537-2540

สาขาการผลิต	2537	2538	2539	2540
1. เกษตรกรรม	7,166.40	8,313.80	11,078.20	11,212.40
กสิกรรม	5,109.00	5,973.00	8,672.00	8,783.00
ปศุสัตว์	1,211.00	1,329.00	1,081.00	1,079.00
ประมง	106	121	187	114
ป่าไม้	-	-	12	74
บริการเกษตร	119	108	114	107
การแปรรูปสินค้าเกษตรอย่างง่าย	621.4	782.8	1,012.20	1,055.40
2.เหมืองแร่	438	441	421	605
3. อุตสาหกรรม	11,741.60	12,364.50	13,105.20	13,522.50
4. การก่อสร้าง	6,400.40	7,699.30	7,567.80	8,228.40
การไฟฟ้าและการประปา	1,263.90	1,434.90	1,483.00	1,426.60
การคมนาคมและการขนส่ง	5,029.30	5,059.80	5,804.90	6,284.30
การค้าส่งและค้าปลีก	7,834.00	8,607.00	9,011.00	9,185.00
การธนาคาร ประกันภัย	4,773.00	5,279.00	5,756.00	6,106.00
ที่อยู่อาศัย	2,413.00	2,577.00	2,675.00	2,721.00
การบริหารและป้องกันประเทศ	3,816.00	4,273.00	4,494.00	4,779.00
5. การบริการ	13,028.00	15,491.00	17,214.00	18,305.00
ผลิตภัณฑ์จังหวัด	63,903.50	71,540.30	78,610.10	82,375.30
มูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อหัว (บาท)	44,688.00	49,715.00	54,477.00	56,968.00
ประชากร(1,000 คน)	1,430.00	1,439.00	1,443.00	1,446.00

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2537-2540)

จากตารางที่ 1.1 พบว่าโดยทั่วไปเศรษฐกิจด้านการผลิตมักแบ่งเป็นสาขาใหญ่ๆ ได้แก่ สาขาการเกษตร สาขาอุตสาหกรรม และสาขาบริการ ถือได้ว่าเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่เป็นเศรษฐกิจที่พึ่งพาภาคบริการเป็นสำคัญเมื่อเทียบการผลิตสาขาอื่นเนื่องจาก ลักษณะภูมิอากาศที่

สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาพักผ่อนและพำนักอาศัย เป็นครั้งคราวและถาวรทำให้เป็นจังหวัด เชียงใหม่เป็นจังหวัดที่ใหญ่เป็นอันดับสองของประเทศ มีสนามบินนานาชาติ สถานีรถไฟ และสถานี รถโดยสาร การเดินทางจากกรุงเทพฯ มายังเชียงใหม่จะใช้เวลาเพียง 55 นาทีโดยทางเครื่องบิน และ ประมาณ 12 ชั่วโมงโดยทางรถไฟ และประมาณ 9 ชั่วโมงโดยทางรถยนต์ (ขึ้นอยู่กับประเภทของการ เดินทางโดยรถไฟ และรถยนต์ด้วย) จังหวัดเชียงใหม่เป็นสถานที่ที่ไม่ยากในการเดินทางเข้ามาแล้วยัง เป็นเมืองสมัยใหม่ที่มีการติดต่อสื่อสารกับทั่วโลก นักศึกษาที่เดินทางมาศึกษาที่นี่จะสะดวกสบายใน การใช้ชีวิตท่ามกลางอสังหาริมทรัพย์อันดีของผู้คนทางเหนือ ในจังหวัดเชียงใหม่ มีนิตยสารภาษาอังกฤษ หลายเล่มที่รายงานข่าว และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเมืองเชียงใหม่และจังหวัดใกล้เคียง และมีการ คมนาคนสื่อสารที่ทันสมัย ทำให้ติดต่อกันได้สะดวกสบายไม่ว่าจะเป็นทางโทรศัพท์หรือทางอื่นโดย ศึกษาได้จากตารางที่ 1.2 พบว่า มีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เข้ามาใน จังหวัดเป็นจำนวนมาก ยิ่งเป็นการส่งเสริมการผลิตสาขาบริการในจังหวัดเชียงใหม่ให้มีเพิ่มมากขึ้นไป อีก

ตารางที่ 1.2 แสดงจำนวนผู้เข้ามาในจังหวัดเชียงใหม่

	พ.ศ. 2541	พ.ศ. 2542	พ.ศ. 2543
จำนวนผู้มาเยี่ยมเยือน	2,067,077	2,012,735	2,001,757
ชาวไทย	1,127,731	1,306,957	1,360,007
ชาวต่างประเทศ			
จำนวนนักท่องเที่ยว			
ชาวไทย	1,807,477	18,002,264	1,773,621
ชาวต่างประเทศ	1,092,614	1,263,761	1,311,856
จำนวนนักท่องเที่ยว			
ชาวไทย	259,600	210,471	228,136
ชาวต่างประเทศ	35,117	43,196	48,151

ที่มา: สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเชียงใหม่ (2541-2543)

จากข้อมูลพบว่า เศรษฐกิจภาคบริการในจังหวัดเชียงใหม่เป็นภาคที่มีอัตราการเจริญเติบโต สูงขึ้นทุกปี โดยเศรษฐกิจภาคนั้นอาศัยรายได้จากการท่องเที่ยวคือมาจากการใช้จ่ายของนัก ท่องเที่ยวประกอบด้วยค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าพาหนะ ค่าใช้จ่ายเพื่อการซื้อของที่ระลึก ซึ่งของที่ ระลึกก็มีหลายรูปแบบเช่น ผลิตภัณฑ์จากไม้ ผลิตภัณฑ์จากกระดาษ ผลิตภัณฑ์จากเซรามิกซ์ ผลิตภัณฑ์จากผ้าไหม เป็นต้น โดยเฉพาะการค้าที่เกี่ยวกับของที่ระลึก โดยผู้มาเยือน นักท่องเที่ยว

และนักทัศนอาจร จะต้องซื้อติดไม้ติดมือกลับไปเป็นที่ระลึกว่าได้มาเที่ยวยังดินแดนที่สวยงามทั้งทางธรรมชาติและวัฒนธรรมอันดีงามสำหรับตัวเอง และ คนใกล้ชิด ทำให้การขยายตัวของตลาดการขายของรำลึกมีการเจริญเติบโต และเป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ตามอัตรา การขยายตัวของนักท่องเที่ยว (ผู้ที่มาเยี่ยมเยือนในจังหวัดเชียงใหม่และนอนพักค้างคืน) นัก ทัศนอาจร (ผู้ที่มาเยี่ยมเยือนจังหวัดเชียงใหม่แบบไป-กลับ)

* นอกจากนี้ยังมีช่องทางการขยายตลาดทางเศรษฐกิจ โดยอาศัยวัฒนธรรมประเพณีของคนใน ท้องถิ่นมาเป็นการสร้างรายได้ให้กับชุมชนได้ โดยจากความเข้าใจดีว่าคนไทยมีงานประเพณีทั้งงาน มงคลและงานอวมงคล ตั้งแต่เกิดจนตายของคนในท้องถิ่นซึ่งมีเป็นจำนวนมากโดยประเพณีไทยเป็น ประเพณีที่ดึงดูดที่สืบต่อกันมานั้น ล้วนแตกต่างกันไปตามความเชื่อความผูกพันต่อพระพุทธศาสนา และการดำรงชีวิตที่สอดคล้องประสานกับฤดูกาล และธรรมชาติอย่างชาญฉลาดของชาวบ้าน ในแต่ละท้อง ถิ่น ได้แก่งานแต่งงาน งานทำบุญบ้านใหม่ งานบวช ฯลฯ ซึ่งจะต้องมีการแจกของชำร่วย ใน งานด้วยในแต่ละครั้ง เพราะคนไทยเป็นคนที่จะเอื้ออำนวยให้ความลำค้ำกับประเพณีตั้งแต่เกิดจนตาย จึงคิดที่จะทำของชำร่วยขึ้นเพื่อตอบแทนผู้มาช่วยงานและเป็นที่ระลึกสำหรับงานนั้นๆ แนวโน้มการ เติบโตของธุรกิจนี้ได้ว่า ยังมีความเป็นไปได้ในการพัฒนาธุรกิจนี้ให้เกิดการขยายตัวมากขึ้นตาม ปริมาณความต้องการและการขยายตัวภาคบริการของจังหวัด

จากเหตุผลหลักสองประการคือการท่องเที่ยว และงานประเพณีดังกล่าว ทำให้เกิดความ ต้องการในการบริโภคของที่ระลึกของจังหวัดเชียงใหม่และของชำร่วยของงานประเพณีต่าง ๆ ของคน ในท้องถิ่น ซึ่งทำให้ผลิตภัณฑ์จากท้องถิ่นโดยเฉพาะผลิตภัณฑ์จากผ้าไหมกลายเป็นที่นิยมของทั้ง ชาวไทยและชาวต่างประเทศมานานโดยศึกษาได้จากจำนวนร้านในปัจจุบันมีแหล่งผู้ผลิตและจำหน่าย ผลิตภัณฑ์จากผ้าไหมในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ที่ได้มาตรฐานและสวยงามประมาณ 16 แห่ง ทำให้ทราบข้อมูลการเจริญเติบโตของธุรกิจว่ายังมีความต้องการจากคนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว เป็นจำนวนมาก

จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าวทำให้ทางบริษัทเล็งเห็นความสำคัญด้านการผลิตของชำร่วยและ ของที่ระลึกด้วยผ้าไหม ให้แก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศและคนในท้องถิ่น ซึ่งจาก การคิดต้นทุนกำไรในระยะเวลาที่ดำเนินการมานั้นเป็นการคิดต้นทุนกำไรในทางบัญชี แต่มิได้คิดใน เิงเศรษฐศาสตร์ ดังนั้น เพื่อเป็นการวางแผนการขยายงานต่อไปในอนาคต และเป็นการรองรับภาค การส่งออกไปยังต่างประเทศ ทางบริษัทสามารถนำเอาประสบการณ์การสร้างสรรคงานที่มีคุณภาพ แต่ราคาขาย่อมเยามาเป็นแนวในการพัฒนาขยายตลาด สร้างรายได้ให้กับกิจการอย่างคุ้มค่ามากที่สุด ขณะเดียวกันก็เป็นการเพิ่มรายได้ให้กับคนในท้องถิ่นด้วยเช่นกัน

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงิน ในการผลิตของชำร่วยและของที่ระลึกด้วยผ้าไหม ของกิจการแห่งหนึ่ง ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

1.2.2 เพื่อวิเคราะห์ความไหวตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของโครงการ เมื่อต้นทุนหรือผลตอบแทนของโครงการเกิดการเปลี่ยนแปลง

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.3.1 การศึกษานี้ทำให้ทราบความเป็นไปได้เชิงเศรษฐศาสตร์ ของการผลิตและจำหน่ายของชำร่วยและของที่ระลึกด้วยผ้าไหม ของกิจการแห่งหนึ่งในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจลงทุนของผู้ที่สนใจในธุรกิจของกิจการนี้

1.3.2. ทำให้ทราบสถานะของโครงการภายใต้ความผันแปรอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านต้นทุน หรือผลตอบแทน เพื่อที่จะใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนงานและควบคุมการปฏิบัติงานให้เกิดการเจริญเติบโตและดำรงอยู่ได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

1.4 ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษาวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนและทางการเงินในการผลิตของชำร่วย และของที่ระลึกด้วยผ้าไหมของกิจการแห่งหนึ่ง ที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ระยะเวลาของโครงการที่ทำการวิเคราะห์หาต้นทุนผลตอบแทนทางการเงิน กำหนดระยะเวลาในการศึกษา 10 ปี คือ ตั้งแต่ พ.ศ. 2546 - 2555

1.5 นิยามศัพท์

ของที่ระลึก หมายถึง สิ่งของที่ผู้มาเยี่ยมเยียนซื้อกลับไปเป็นของฝากจากจังหวัดเชียงใหม่ หรือคนในจังหวัดเชียงใหม่ซื้อเป็นของฝากญาติพี่น้องต่างท้องถิ่น

ของชำร่วย หมายถึง สิ่งของที่ประชาชนให้แก่กันในเนื่องในโอกาสงานพิธีสำคัญ เช่นงานแต่งงาน เพื่อให้เป็นเกียรติแก่ผู้มาร่วมงาน